

ТЕСТ – Никола Вапцаров (12 клас)

08.04.2019, 00:37 ч.

Име ..... Фамилия .....

Клас ..... № .....

ТЕСТ

ЛИТЕРАТУРА – 12 клас

НИКОЛА ВАПЦАРОВ

1. От кое стихотворение са стиховете?

Понякога ще идвам във съня ти
като нечакан и неискан гостенин.
Не ме оставяй ти отвън на пътя -
вратите не залоствай.

- А) „Писмо“
- Б) „Сън“
- В) „Вяра“
- Г) „Прощално“

2. От кое стихотворение са стиховете?

За него - Живота -
направил бих всичко. -
Летял бих
със пробна машина в небето,
бих влезнал във взривна
ракета, самичък,
бих търсил
в простора
далечна
планета.

- А) „Сън“
- Б) „Вяра“
- В) „Песен за човека“
- Г) „Борбата е безмилостно жестока“

3. В кой ред всички стихотворения са написани от Никола Вапцаров?

- А) „Песен за човека“, „Борба“, „Вяра“
- Б) „Сън“, „Борбата е безмилостно жестока“, „Кино“

- В) „Писмо“, „Ний“, „Прощално“
- Г) „Завод“, „История“, „Песента на човека“

4. В кой ред всички произведения утвърждават идеята за нравственото прераждане на човека?

- А) „Песента на човека“, „Ветрената мелница“, „Писмо“
- Б) „Индже“, „През чумавото“, „Кино“
- В) „Шибил“, „Песен за човека“, „Индже“
- Г) „История“, „Серафим“, „Косачи“

5. Посочете НЕВЯРНОТО твърдение.

- А) Стихотворението „Сън“ е споделяне на копнежа по бъдещия удовлетворяващ труд в един хармоничен свят.
- Б) Стихотворението „История“ разглежда темата за историческата памет и мястото на обикновения човек в нея.
- В) Стихотворението „Борбата е безмилостно жестока“ е житейска равностметка и прощаване с народа пред прага на смъртта.
- Г) Стихотворението „Прощално“ е своеобразно сбогуване с майката в навечерието на предстоящата битка.

6. Посочете вярното твърдение.

- А) Основната ценност в лириката на Ботев е свободата, а в поезията на Вапцаров - вярата.
- Б) Основната ценност в творчеството на Вазов е родината, а в творчеството на Вапцаров - миналото.
- В) Основната ценност в лириката на Дебелянов е надеждата, а в лириката на Смирненски - родината.
- Г) Основната ценност в лириката на Гео Милев е отечеството, а в поезията на Вапцаров - човекът.

7. Идеята за изкуството като искрено и реалистично отражение на драмата на Вапцаровите съвременници е разкрита в стихотворенията:

- А) „История“ и „Кино“
- Б) „Вяра“ и „Писмо“
- В) „Сън“ и „Прощално“
- Г) „Завод“ и „Песен за човека“

8. Темата за труда, за човека и машините е обща за стихотворенията:

- А) „Завод“, „Прощално“ и „Кино“
- Б) „История“, „Борбата е безмилостно жестока“ и „Сън“
- В) „Сън“, „Завод“ и „Писмо“
- Г) „Песен за човека“, „Вяра“ и „Писмо“

9. Пътят на човека от копнежите и илюзиите през сблъсъка със суровата действителност до прозрението за борбата и вярата в утрешния светъл ден на света е разкрит в стихотворенията:

- А) „Песен за човека“ и „Цветарка“
- Б) „Прощално“ и „Ний“

В) „Кино“ и „Да бъде ден!“

Г) „Юноша“ и „Писмо“

10. Идеята за несломната от смъртта духовна връзка между мъжа и любимата жена е разкрита в стихотворението:

А) „Кино“

Б) „Писмо“

В) „Вяра“

Г) „Прощално“

11. Стихотворенията на Никола Вапцаров представят борбата на човека за по-справедлив свят като:

А) романтична и патетична

Б) сурова и делнична

В) светъл празник

Г) устрем на тълпите

12. Заглавието, както и художественият текст на стихотворението „Писмо“, разкриват идеята за:

А) житейската равностметка и сбогуването с любимата жена пред прага на смъртта.

Б) истината за изкуството, което не бива да идеализира реалността, а да я представя искрено и просто.

В) съкровено споделяне на изстраданияте прозрения за смисъла на живота, борбата, вярата, смъртта.

Г) откровението за песента като знак на духовното преобразяване на престъпника в човек.

13. Стиховете: „Ето - аз дишам, / работя, / живея / и стихове пиша / (тъй както умея). / С живота под вежди / се гледаме строго / и боря се с него, / доколкото мога“ разкриват живота, творческия акт и борбата на човека като:

А) делнични и обикновени

Б) естетизирани и героични

В) романтично одухотворени

Г) красиви и извисени

14. Каква идея за историята утвърждава стихотворението „История“ на Никола Вапцаров?

А) Историята трябва да разкаже искрено и просто за живота и борбите на своите истински творци.

Б) Историята трябва да възвеличи подвига на героите от миналото, които са еталон за нацията.

В) Историята трябва да научи хората как да живеят чрез примера на великите личности.

Г) Историята винаги трябва да откроява звездните мигове, за да утвърждава националното самочувствие.

15. Стихотворението „Сън“ е:

А) прозрение на лирическият Аз за предстоящата битка.

Б) своеобразен диалог между двама приятели за миналото.

В) споделяне с приятеля за бъдещия хармоничен труд.

Г) разказ за историята, която предстои да бъде написана.

16. Какво е подчертаното изразно средство?

Онези го гледали

с поглед безумен,

онези го гледали с страх.

А) алегория

Б) метонимия

В) символ

Г) епитет

17. Какво е подчертаното изразно средство?

Защото миг на некаква заблуда,

защото миг с размекнато сърце,

би значело напразно да загубиш

работните си

жилави

ръце.

А) оксиморон

Б) метафора

В) алегория

Г) метонимия

18. Какво е подчертаното изразно средство?

И чакаш така като скот

в скотобойна,

въртиш се, в очите ти - ножа.

А) епитет

Б) сравнение

В) литота

Г) антитеза

19. Прочетете стихотворението „Завод“ и изпълнете задачите към него:

Завод. Над него облаци от дим.
Народът прост,
животът - тежък, скучен. -
Живот без маска и без грим -
озъбено, свирепо куче.
И трябва да се бориш неуморно,
и трябва да си страшно упорит,
за да изтръгнеш от зъбите
на туй настръхнало,
вбесено псе
парченце хлеб.

Във залите плющят каиши,
трансмисии скриптят
от всеки кът.
И става толкоз душно,
че да дишаш
не би могъл спокойно,
с пълна гръд.

А недалече пролетният вятър
люлее ниви, слънцето блести...
Дърветата опират
във небето,
а сенките -
в заводските стени.
Но как е чуждо
и ненужно тука,
съвсем забравено
това поле!

Една ръка изхвърли на боклука
идилиите с синьото небе.
Защото миг на некаква заблуда,
защото миг с размекнато сърце,
би значело напразно да загубиш
работните си
жилави
ръце.

И в този шум
и трясък на машини
ще трябва непременно да крещиш,
да могат думите
разбрано да преминат
пространството, което те дели.
И аз крещях години -
цяла вечност...
Долавях, че и другите крещят -
машините,
завода
и човека
от най-затуления
тъмен кът.

И този крясък стана сплав,
с която
бронирахме живота си така,
че сложиш ли му
прът във колелата -
ще счупиш своята ръка...

И ти, завод, се мъчиш
пак отгоре
да трупаш дим и сажди
пласт след пласт.
Напразно! Ти ни учи да се борим -
ще снемем ние
слънцето при нас.

Завод, притиснал с мъка
толкоз хора
с осаждени от черен труд
лица,
едно сърце във тебе неуморно
пулсира с хиляди сърца.

А) Стихотворението внушава идеите за завода като „затвор“ и ежедневно изпитание за човека, но и като учител, даряващ с ценен опит същия този човек. Илюстрирайте с ДВА примера от текста тези идеи.

Б) Стихотворението изгражда смисъла си чрез разнообразни художествени средства. Посочете ДВЕ от тях.

20. Прочетете стихотворението „**Кино**“. Напишете аргументативен текст в обем до четири страници на тема **Човекът и изкуството**. Преди текста отбележете жанра му - интерпретативно съчинение или есе.

Кино

Отвънка беше шум
и светеха реклами.

В афиша

пишеше:

„Една човешка драма.“

Отвънка беше шум
и конника на Крум

се потеше

от стискане

в дланта ми.

И стана тъмно.

В белия квадрат

лъва на „Метро“

сънно се прозина.

И изведнъж - шосе,

след туй гора

и в дъното небе -

просторно, синьо.

И на шосето,

точно на завой,

се срещат две луксозни лимузини.

Това е нашия герой

и нашта героиня.

След удара

излиза джентълмен

и взема във ръцете си чилични

като перце примрялото момиче.

Отваря си очите -

те горят,

премрежват се

и гледат небосвода.

Да видиш ти какво момиче, брат -

като жребица от разплодник!...

В дърветата -
разбира се, славей.
Ръми над тях спокойно синината.
Примамлива и мека зеленей
оттатък шанците
тревата.

Един размазан Джон
целува страстно Грета.
По устните му -
сладостна лига...
С т и г а!

Къде е тука нашата съдба?
Къде е драмата?
Къде съм аз? Кажете!
В гърдите ни опрян е за стрелба
на времето барутно пистолета.

Та можем ли да любим
и скърбим
с наивната ви лековерност?
Гърдите ни са пълни с дим,
а дробовете ни - с каверни.

Така ли срещаме на път
любимите си
с лимузини? -
Изгрява любовта ни
в труд -
сред дим,
сред сажди
и машини.

И после... Сивия живот,
борба за хляб,
мечти неясни;
и вечер - тесното легло,
в което неусетно гаснем...

Това е то.
Това е драмата.
Останалото -
е измама.

Отговори на теста - Никола Вапцаров

1. Г); 2. Б); 3. Б); 4. В); 5. Г); 6. А); 7. А); 8. В); 9. Г); 10. Г); 11. Б); 12. В); 13. А); 14. А); 15. В); 16. Г); 17. Б); 18. Б);

19. Възможни отговори: А) „Заводът затвор“ отнема въздуха и простора и е контрастно противопоставен на широкия и отворен към небето природен свят с разлюлените от пролетния вятър ниви и заблестялото слънце. Сред грохота на машините и мрака на заводските стени човекът сякаш е ослепял за хармонията на пейзажа. В ежедневната битка за оцеляване той дори е принуден сам да се дистанцира от красотата, да се откаже от нежността, да потисне копнежа. Така първата смислово обособена част в стихотворението „Завод“ интерпретира мотива за духовното обезличаване на човека в сблъсъка му с живота затвор. Вкопчил се в оцеляването, Вапцаровият герой деградира и оскотява, все повече се отдалечава от своята човешка същност. Следва обаче смислов обрат и развой от отчаянието и омразата през прозрението за смисъла на борбата и саможертвата към увереността в колективната сила на множеството и упованието в утрешния светъл ден на света.

Б) Омерзителното, жестоко съществуване е представено чрез метафората „настръхнало, вбесено псе“. Метонимията „Една ръка/изхвърли на боклука идилиците с синьото небе“ разкрива ненужността на илюзиите и сантиментите в суровата борба за хляба, а крясъкът се превръща в метафора на сплотеността, на прозренията и на колективната енергия за промяна. Във финала се открояват символните образи на слънцето като визия за светлината на бъдещето и на сърцето като знак на една емоционално сплотена чрез прозренията си за екзистенциалния смисъл общност („едно сърце във тебе неуморно/пулсира с хиляди сърца“).

20. Интерпретативно съчинение или есе.